

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Сулы жер-нұрлы жер

ЖАРИЯЛАНДЫ
26.05.2020

СІЛТЕМЕ
<https://bilimgger.kz/75482/>

Қысқа мерзімді жоспар

Қысқа мерзімді жоспар Бөлім: 6-Бөлім Су - тіршілік көзі. Қазақстандағы өзен-көлдер		Мектеп: Қаратал ауданы МДШОБ Кәльпе орта мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі	
Уақыты:40 минут	Мұғалімнің аты — жөні: Арынбаева Эльмира Бахиткалиевна		
Сынып: 6	Қатысқан оқушылар саны:	Қатыспағандар:	
Сабақ тақырыбы:	Сулы жер-нұрлы жер		
Осы сабақ арқылы жүзеге асырылатын оқу мақсаттары	6.1.5.1-тыңдалған мәтін бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру. 6.4.4.1 — сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану.		
Сабақтың мақсаты	<p>Оқушылардың барлығы:Тыңдаған мәтіннің мазмұнын түсінеді; есімдіктің сөйлемдегі қызметін анықтайды.</p> <p>Оқушылардың көпшілігі: Мәтін бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап береді; есімдіктерді қолданады.</p> <p>Оқушылардың кейбірі: Мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстырады; есімдіктің сөйлемдегі қызметін анықтайды.</p>		
Ойлау дағдыларының деңгейі	Білу-түсіну, қолдану		
Бағалау критерийі	<ul style="list-style-type: none"> — Мәтінді түсініп оқиды; — Мәтін бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап береді; — Мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыра алады. 		
Тілдік мақсаттар	Өзен-көлдер туралы мәтінді топта оқиды (оқылым, айтылым дағдысы) Өзен-көлдердің көлемі мен маңызын анықтайды. (жазылым мен тыңдалым дағдысы)		
Құндылықтарға баулу	4-құндылық: Индустрияландыру мен инновацияларға негізделген экономикалық өсу.		
Панаралық байланыс	География		
АКТ дағдысын қолдану	Осы сабақ барысында оқушылар Power Point бағдарламасынан тақырыпқа қатысты көрнекі құралдарды пайдаланып, интербелсенді тақтаны қолданады.		
Алдыңғы білім	6.2.1.1 –мәтіннен негізгі және қосымша, детальды ақпаратты анықтау, түсіндіру		
Сабақ барысы			
Сабақтың кезеңдері	Сабақта орындалатын іс — әрекеттер		Оқыту үрестары
Басы 5 мин	<p>Ұйымдастыру кезеңі Психологиялық ахуал қалыптастыру Өзен-көл атауларына байланысты сурет қиындыларын құрастыру арқылы Этопқа бөлінеді. «Ой шақыру» стратегиясы: Оқушылар, нәліктен Қаратал, Лепсі, Көксу атаулары арқылы топқа бөлінді. Оқушылар жауабы тыңдалады. Олар: Өзен-көл атаулары. Олай болса, бүгінгі сабағымыздың тақырыбы: «Сулы жер-нұлы жер». Ендеше, оқушылар, сабағымыздың мақсатын тақырыпқа орай қалай анықтасақ болады? Оқушылар жауабы тыңдалады. Оқушылармен бірге сабақ мақсаты қойылады. Сабақ мақсаты: тыңдалған мәтін бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру; сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану.</p>		

Ортасы 30 мин 2 мин	<p>1-тапсырма. Жеке жұмыс. Тыңдалым және айтылым дағдысы. Тыңдаған үзіндінің толық мазмұнын түсіне алады;өзендердің ерекшеліктерін анықтайды. «Шындық пен жалған» әдісі Тұжырымның шындық немесе жалған екенін ажыратыңыз.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>р/с</th> <th>Тұжырым</th> <th>Шындық</th> <th>Жалған</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Қаратал өзені Қаратал, Ескелді және Көксу аудандары аумағымен ағады.</td> <td>+</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Суының молдығы мен арнасының үлкендігі жағынан Іледен кейін екінші орында.</td> <td>+</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Қаратал өзені Балқаш көліне құймайды.</td> <td></td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Таудағы мұздықтар мен қардың еруінен сәуір айының аяғынан шілдеге дейін тасып жатады.</td> <td>+</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>Қаратал өзенінің суы көбіне ауыл шаруашылығына арналған егістіктерді суаруға жарамсыз.</td> <td></td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>Суы қант қызылшасы алқаптарын суаруға пайдаланылады.</td> <td>+</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							р/с	Тұжырым	Шындық	Жалған	1	Қаратал өзені Қаратал, Ескелді және Көксу аудандары аумағымен ағады.	+		2	Суының молдығы мен арнасының үлкендігі жағынан Іледен кейін екінші орында.	+		3	Қаратал өзені Балқаш көліне құймайды.		—	4	Таудағы мұздықтар мен қардың еруінен сәуір айының аяғынан шілдеге дейін тасып жатады.	+		5	Қаратал өзенінің суы көбіне ауыл шаруашылығына арналған егістіктерді суаруға жарамсыз.		—	6	Суы қант қызылшасы алқаптарын суаруға пайдаланылады.	+	
	р/с	Тұжырым	Шындық	Жалған																															
1	Қаратал өзені Қаратал, Ескелді және Көксу аудандары аумағымен ағады.	+																																	
2	Суының молдығы мен арнасының үлкендігі жағынан Іледен кейін екінші орында.	+																																	
3	Қаратал өзені Балқаш көліне құймайды.		—																																
4	Таудағы мұздықтар мен қардың еруінен сәуір айының аяғынан шілдеге дейін тасып жатады.	+																																	
5	Қаратал өзенінің суы көбіне ауыл шаруашылығына арналған егістіктерді суаруға жарамсыз.		—																																
6	Суы қант қызылшасы алқаптарын суаруға пайдаланылады.	+																																	
3 мин	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Бағалау критерийі</th> <th>Тапсырма</th> <th>Дескриптор</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Мәтінді мұқият тыңдайды.</td> <td>1</td> <td>Мәтіннің мазмұнын түсінеді. Жалпы сұраққа жауап береді. Нақты сұраққа жауап береді. Тұжырымның шындық немесе жалған екенін ажыратады</td> </tr> </tbody> </table> <p>Кері байланыс:«Сигнал картасы» әдісі арқылы беріледі. Оқушылар тапсырманы орындауына байланысты сараланады. Жасыл түсті карта жинаған оқушылар А тобы; Сары түсті карта жинаған оқушылар В тобы; Қызыл түсті карта жинаған оқушылар С тобына топтастырылады.</p> <p>2-тапсырма. Жазылым. Жұптық жұмыс Әр жұп мәтіннің әрбір абзацы бойынша есімдік түрлерін анықтайды, сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану арқылы беріледі. Оқушылар тапсырманы орындауына байланысты сараланады.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Жіктеу есімдігі</th> <th>Сілтеу есімдігі</th> <th>Сұрау есімдігі</th> <th>Өздік есімдігі</th> <th>Белгісіздік есімдігі</th> <th>Болымсыздық есімдігі</th> <th>Жалпы лау есімдігі</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							Бағалау критерийі	Тапсырма	Дескриптор	Мәтінді мұқият тыңдайды.	1	Мәтіннің мазмұнын түсінеді. Жалпы сұраққа жауап береді. Нақты сұраққа жауап береді. Тұжырымның шындық немесе жалған екенін ажыратады	Жіктеу есімдігі	Сілтеу есімдігі	Сұрау есімдігі	Өздік есімдігі	Белгісіздік есімдігі	Болымсыздық есімдігі	Жалпы лау есімдігі															
Бағалау критерийі	Тапсырма	Дескриптор																																	
Мәтінді мұқият тыңдайды.	1	Мәтіннің мазмұнын түсінеді. Жалпы сұраққа жауап береді. Нақты сұраққа жауап береді. Тұжырымның шындық немесе жалған екенін ажыратады																																	
Жіктеу есімдігі	Сілтеу есімдігі	Сұрау есімдігі	Өздік есімдігі	Белгісіздік есімдігі	Болымсыздық есімдігі	Жалпы лау есімдігі																													
2 мин	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Бағалау критерийі</th> <th>Тапсырма</th> <th>Дескриптор</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Мәтінді түсініп оқиды.</td> <td>1</td> <td>Мәтінде көтерілген мәселені анықтайды.</td> </tr> <tr> <td>Есімдік түрлерін анықтайды.</td> <td>2</td> <td>Жалпылау есімдігін ажыратады.</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Сөйлемдегі қызметін анықтайды.</td> <td rowspan="3"></td> <td>Сілтеу есімдігін ажыратады.</td> </tr> <tr> <td>Болымсыздық есімдігін ажыратады.</td> </tr> <tr> <td>Зат есімнің орнында қолдануын анықтайды.</td> </tr> <tr> <td>Нақты жауап береді</td> <td>3</td> <td>Тақырыптан ауытқымай жауап береді.</td> </tr> </tbody> </table>							Бағалау критерийі	Тапсырма	Дескриптор	Мәтінді түсініп оқиды.	1	Мәтінде көтерілген мәселені анықтайды.	Есімдік түрлерін анықтайды.	2	Жалпылау есімдігін ажыратады.	Сөйлемдегі қызметін анықтайды.		Сілтеу есімдігін ажыратады.	Болымсыздық есімдігін ажыратады.	Зат есімнің орнында қолдануын анықтайды.	Нақты жауап береді	3	Тақырыптан ауытқымай жауап береді.											
Бағалау критерийі	Тапсырма	Дескриптор																																	
Мәтінді түсініп оқиды.	1	Мәтінде көтерілген мәселені анықтайды.																																	
Есімдік түрлерін анықтайды.	2	Жалпылау есімдігін ажыратады.																																	
Сөйлемдегі қызметін анықтайды.		Сілтеу есімдігін ажыратады.																																	
		Болымсыздық есімдігін ажыратады.																																	
		Зат есімнің орнында қолдануын анықтайды.																																	
Нақты жауап береді	3	Тақырыптан ауытқымай жауап береді.																																	
7 мин	<p>Жасыл түсті карта көтерген оқушылар А тобы; Сары түсті карта көтерген оқушылар В тобы; Қызыл түсті карта жинаған көтерген оқушылар С тобына топтастырылады.</p> <p>Топтық жұмыс А тобына тапсырма: Өзен, жер, көлем, табиғат, ұғымдары бойынша сөйлем құрап, есімдіктердің мағыналық түрлерін кірістіріп, «Қаратал - құтты мекенім» тақырыбында шағын мәтін жазыңдар.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Берілген сөздер бойынша сөйлем құрастырады.</th> <th>1</th> <th>Өзен, жер, көлем, табиғат сөздеріне қатысты сөйлем құрайды.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="6">Есімдіктердің мағыналық түрлерін кірістіреді.</td> <td rowspan="6">2</td> <td>Жіктеу есімдігі</td> </tr> <tr> <td>Сілтеу есімдігі</td> </tr> <tr> <td>Сұрау есімдігі</td> </tr> <tr> <td>Өздік есімдігі</td> </tr> <tr> <td>Болымсыздық есімдігі</td> </tr> <tr> <td>Белгісіздік есімдігі</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Шағын мәтін жазады.</td> <td rowspan="2">3</td> <td>Жалпылау есімдігі</td> </tr> <tr> <td>Мәтін құрылымын сақтап жазады.</td> </tr> </tbody> </table>							Берілген сөздер бойынша сөйлем құрастырады.	1	Өзен, жер, көлем, табиғат сөздеріне қатысты сөйлем құрайды.	Есімдіктердің мағыналық түрлерін кірістіреді.	2	Жіктеу есімдігі	Сілтеу есімдігі	Сұрау есімдігі	Өздік есімдігі	Болымсыздық есімдігі	Белгісіздік есімдігі	Шағын мәтін жазады.	3	Жалпылау есімдігі	Мәтін құрылымын сақтап жазады.													
Берілген сөздер бойынша сөйлем құрастырады.	1	Өзен, жер, көлем, табиғат сөздеріне қатысты сөйлем құрайды.																																	
Есімдіктердің мағыналық түрлерін кірістіреді.	2	Жіктеу есімдігі																																	
		Сілтеу есімдігі																																	
		Сұрау есімдігі																																	
		Өздік есімдігі																																	
		Болымсыздық есімдігі																																	
		Белгісіздік есімдігі																																	
Шағын мәтін жазады.	3	Жалпылау есімдігі																																	
		Мәтін құрылымын сақтап жазады.																																	
2 мин	<p>В тобына тапсырма: Өзен-көлдердің әрқайсысының тұсына бір сөйлеммен есімдіктерді қолдана отырып, анықтама жазыңдар.</p>																																		
3 мин	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Қаратал</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Балқаш</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Лепсі</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Іле</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							Қаратал		Балқаш		Лепсі		Іле																					
Қаратал																																			
Балқаш																																			
Лепсі																																			
Іле																																			
2 мин	<p>С тобына тапсырма: Берілген мақал-мәтелдерден есімдіктерді тауып, мағыналық түрлерін ажыратыңдар.</p> <ol style="list-style-type: none"> Өз елімнің басы болмасам да, Сайының тасы болайын. Әркімнің өз қолы өзіне қарай бүкір. Сен салар да мен салар, Атқа жемді кім салар. 																																		

Кері байланыс: Кері байланыс картасы» әдісі

Сабақты қорытындылау:
Бүгінгі сабақтың «Кілт» сөздері арқылы сабақты қорытындылау.

<p>Аяқталуы 6 минут 2 мин</p>	<p>Рефлексия «Отарба» әдісі. «Таңдау» 1. Мен сабақта ... <i>үйрендім.</i> 2. Мен басқаларды ... <i>тыңдадым.</i> 3. Мен сабақта ... <i>орындайдым.</i> 4. Мен сабақтағы өзгерістеріме <i>дизайн, риза емеспін.</i> Бағалау: Өзін-өзі бағалау</p>												
<p>2 мин</p>	<p>Оқушының аты-жөні</p>	<p>Мәтінді мұқият тыңдау</p>	<p>«Шындық» пен «Жалған» әдісі</p>	<p>Жұптық тапсырма</p>	<p>Тапсырма</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="1171 300 1235 322">A</td> <td data-bbox="1241 300 1305 322">B</td> <td data-bbox="1311 300 1375 322">C</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>			A	B	C			
A	B	C											
<p>2 мин</p>	<p>Үйге тапсырма: 1. Есімдіктерді қатыстырып, сөйлем жазу. 2. Көркем әдеби шығармалардан мысал теру. 3. 12-тапсырма. «Ертеде Есімдік деген қария болыпты. Қарияның жеті ұлы ба екен...» де басталатын ертегі құрастырындар. Ертегіде есімдіктің мағыналық түрлерін қария ұлдарының атымен байланыстырып жазындар.</p>												
<p>Қосымша ақпарат</p>													
<p>Саралау — Сіз қосымша көмек көрсетуді қалай жоспарлайсыз?</p>			<p>Бағалау – Оқушылардың білімін қалай тексересіз?</p>		<p>Пәнаралық байланыс Қауіпсіздік ережелері АКТ-ны қолдану Құндылықтармен байланыс</p>								
<p>Рефлексия Сабақтың оқу мақсаты шынайы ма? Бүгін оқушылар не білді? Сыныптағы ахуал қандай болды? Мен орындаған саралау шаралары тиімді болды ма? Мен бүкіл уақыт ішінде үлгердім бе? Мен өз жоспарыма қандай түзетулер енгіздім және неліктен?</p>			<p>Төменде берілген бос орынды өз сабағыңызға рефлексия жүргізу үшін пайдаланыңыз. Сабағыңызға қатысты сол жақ бағанда келтірілген сұрақтарға жауап беріңіз.</p> <p>Сабақтың мақсаты шынайы болды. Оқушылар жаңа тақырыпты меңгерді, есімдіктің зат есім мен сын есімнің орнында қолдану ерекшелігін білді. Саралау әдістері оқушылардың барлығының уәждерін қамтамасыз етуге және олардың тақырыпты меңгеруіне септігін тигізеді.</p>										
<p>Қорытынды бағалау Ең жақсы өткен екі нәрсені атап көрсетіңіз (оқытуға және үйренуге қатысты) 1. Оқушылардың сигнал картасы арқылы кері байланыс беруі тиімді болды. 2. Саралау мақсатында құрастырған тапсырмалар тиімді болды.</p> <p>Қандай екі нәрсе немесе тапсырма сабақтың одан да жақсы өтуіне ықпалын тигізеді (оқытуға және үйренуге қатысты)? 1. Оқушыларға тыңдалым дағдысының тапсырмасы тиімді болды. 2. Тақырыпты меңгертуде оқушыларға жұптық жұмыс беру сәтті болды.</p> <p>Осы сабақтың барысында барлық сынып немесе жекелеген оқушылар туралы келесі сабағыма қажет болуы мүмкін қандай ақпаратты білдім? 1. Оқушыларға жеке көңіл бөлу керек. 2. Келесі сабақтарда А тобына күрделі тапсырмаларды жоспарға енгізу қажет.</p>													

Анкета

Аты-жөні Арынбаева Эльмира Бахиткалиевна

Облыс Алматы

Аудан Қаратал

Қала Үштөбе

Мектеп МДШОБ Кәльпе орта мектебі

Лауазымы қазақ тілі мен әдебиет пәнінің мұғалімі

Тақырып Сулы жер-нұрлы жер

Эл.почта elmira.tleubaeva.78@mail.ru

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.